

A bélyeggyűjtés és a honismeret

A Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége (MABÉOSZ) X. Küldöttközgyűlésén a Hazafias Népfront Országos Tanácsa képviselője fontos feladatként jelölte meg a két szerv együttműködését. Ha az újdonságokat böngésszük és különösen a bélyeggyűjtők szaklapját, a Filatéliai Szemlét olvassuk, láthatjuk, hogy nem kampányfeladatokról van szó, hanem az éves munkatervben kellően kidolgozott feladatok valósulnak meg.

A bélyeg mint a közművelődés egyik eszköze

A bélyegről a társadalom nemcsak azt tudja, hogy a levelezésnél bérmentesítésre használják, hanem azt is, hogy nagyon sokan gyűjtik. A MABÉOSZ kétszázézeres taglétszámán kívül, ennek többszöröse gyűjti a bélyeget szervezeten kívül. Sokszor halljuk: ha nem gyűjtöd a bélyeget, légy szíves add oda a borítékot, mert én gyűjtöm, vagy: add oda a bélyeget, mert a fiam gyűjti. Ismét mások nem saját gyermeküknek, hanem ismerősüknek kívánnak örömet szerezni a bélyegeikkel.

A bélyeggyűjtés mindig a közművelődés eszköze volt. Már régen is így foglaltuk össze a filatélia célját: „Tanít, nevel, szórakoztat”. A levegő meghódítása — az úrkutatás eredményei —, a hírközlés és különböző tudományágak fejlődése, a magyar és a nemzetközi munkásmozgalom jelentős személyiségei, írók stb. kerülnek a bélyegeken keresztül szemközébe.

Hogy mennyire nevel a bélyeggyűjtés, ezt az iskolai szakkörök vezetői — pedagógusok — több alkalommal kijelentették: a filatélista gyerekek ügyelnek magukra, könyveik, füzeteik tisztaságára és a tudásuk szélesebb körű.

A honismeret és a bélyeggyűjtés kapcsolata

A honismereti szakkörök, klubok egyre több különböző jellegű kiállítást rendeznek, amelyek egy-egy település fejlődését mutatják be, míg mások egy-egy iparágazatot, a színháztörténetet stb. A bemutató táblákon elhelyezhetjük az anyaggal kapcsolatos bélyeget is, amelyek színességükkel még jobban felhívják a figyelmet. A bélyegnek és általában a bélyeggyűjtési anyagnak itt kisegítő szerepe van. Nem bélyegkiállítást, hanem honismereti kiállítást rendezünk, s így az arányra is ügyelnünk kell.

Példák a bélyegek felhasználására

Az alább felsorolt példák inkább gondolateltők és a honismereti munkában teljességre törekedni egyébként is nehéz.

A honismeret általában feltételezi a saját város, falu történetének feltárását. Kérjük kölcsön valamelyik bélyegkör magyar bélyeg-árjegyzékét, amelyet évről évre a Magyar Filatélia Vállalat ad ki. Ebben minden magyar bélyeg képe szerepel. Nézzük meg, van-e városunkkal kapcsolatban kiadott bélyeg. Készítsünk címjegyzéket a település ismert személyiségeiről és ezek neveit kíséreljük meg egyeztetni a katalógus adataival. Minden bélyegképet meg kell vizsgálni, mert lehet, hogy a sorozatnak csupán egyetlen értéke használható fel honismereti anyagunk gazdagításához.

A honismereti körök kutassák először a település bélyegét. Például a munkásmozgalom témakörében: Miskolc (*Pesti Barnabás* stb.), Nagyberény (*Gárdos Mariska*), Ramocsaháza (*Mező Imre*), Békéscsaba (*Achim L. András*) stb. Csaknem minden város, de sokszor egy kis község is talál volt lakói közül ismert személyt, akinek a neve a munkás- és parasztmozgalommal összeforrt.

Vannak bélyegképek, melyek számos honismereti körben szerepelhetnek. Csak egy példa: *Csokonai Vitéz Mihály*: Komárom, Debrecen, Kiskunhalas, Kecskemét, Pest, Csököly, Hedrehely, Nagybjajom, Kisasszond, Kiskorpád, Curgó, Pécs, Baja; Kápolna stb.: *Károlyi Mihály*. Nagyon sok helyen szerepelhet *Széchenyi István*, *Beethoven*, *Zimmermann Ágoston*, *Bartók Béla* stb.

Egy-egy iparág (pl. könyvnyomtatás), a képzőművészet (festmények stb.), a tájra jellemző állatok, növények is lehetőséget adnak a bélyegek felhasználására. De folytathatnánk: pl. várak, barlangok, múzeumok, üdülők, vadászat, népviselet, műemlékek stb. ismertetésére is kiválóan alkalmasak a bélyegek.

Az eddigi tapasztalatok kedvezőek és ezért javasoljuk a honismereti köröknek a bélyegyűjtés lehetőségeinek felhasználását.

Dr. Légrádi Dezső

